

Catalunya tanca una de les temporades d'allaus amb perill més baix dels darrers 30 anys

- Només s'han registrat 171 allaus, front als 250 que són habituals, i sense provocar cap víctima mortal
- Un gruix de neu per sota de la mitjana fins i tot durant la part més freda de l'hivern i la fusió avançada del mantell nival en són les causes
- L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya emet diàriament el Butlletí de Perill d'Allaus (BPA) durant la temporada hivernal, adreçat a Protecció Civil i a les persones que fan activitats a la muntanya

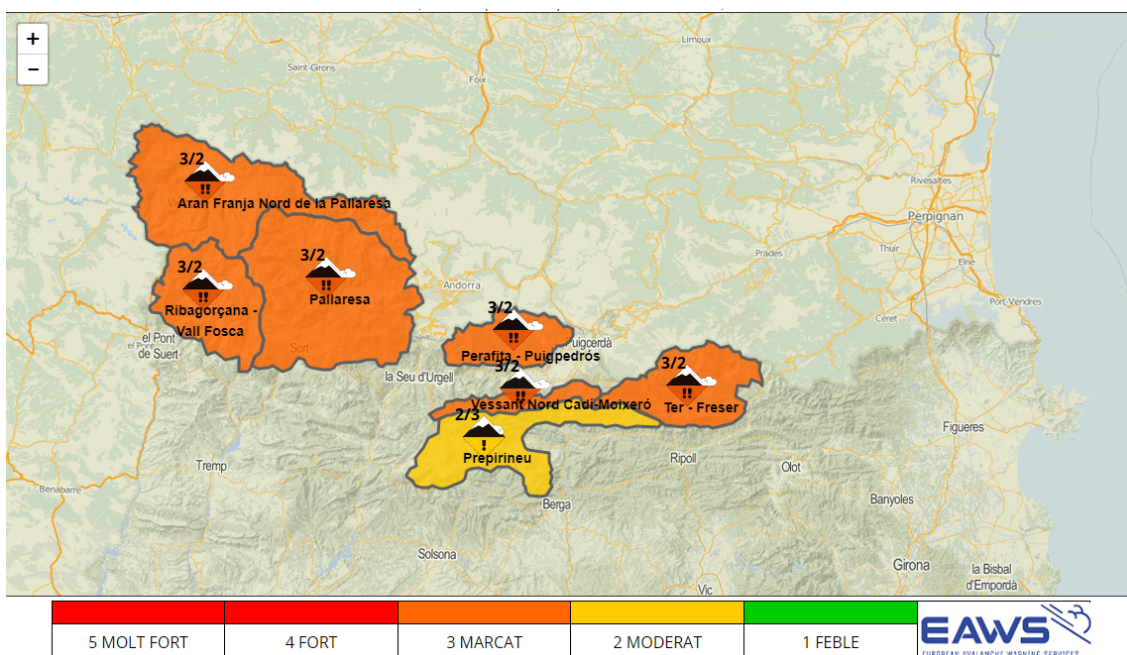

Catalunya va tancar el passat 31 de maig la temporada d'allaus a muntanya amb un nivell de perill dels més baixos dels darrers 30 anys, degut a una acumulació de gruixos de neu per sota de la mitjana, fins i tot durant la part més freda de l'hivern, i a un avançament insòlit de la fusió d'aquest mantell nival. Com a resultat, s'han registrat 171 allaus, molt per sota de les 250 que solen ser habituals, que no han provocat cap víctima mortal. Les allaus registrades, a més, han estat de mida més aviat mitjana.

L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), dependent del Departament de Territori, és l'ens encarregat de la vigilància i la predicció del risc d'allaus. La seva informació és accessible a tota la població interessada al seu web a la secció de [Perill d'Allaus i Informació Nivològica](#). L'ICGC emet diàriament els [butlletins de perill d'allaus \(BPA\)](#) i les notes nivològiques per informar de l'estabilitat i la distribució del mantell nival al Pirineu de Catalunya.

Les temporades hivernals s'inicien amb les notes nivològiques, on s'informa de la distribució de la neu al terra i de la seva estabilitat. Un cop hi ha innivació suficient, es passa a emetre els butlletins de perill d'allaus per a cadascuna de les 7 zones establertes al Pirineu de Catalunya, de dilluns a dissabte. Enguany es va iniciar l'emissió el 22 de novembre de 2022 i el darrer butlletí es va emetre el passat 31 de maig.

Dins del [BPA](#), l'usuari troba amb icones i amb text explicatiu el grau de perill d'allaus (de molt fort, 5, a feble, 1), el problema principal per allaus, les orientacions i cotes més perilloses, així com la mida de les allaus previstes. Els butlletins proporcionen informació molt rellevant per a la seguretat dels usuaris de la muntanya, atès que els permeten preparar amb antelació les seves sortides i activitats. Les persones interessades es poden [subscriure](#) per rebre directament el Butlletí al seu correu electrònic.

Mapa de les set regions del Pirineu de Catalunya per a les que s'elabora el BPA, en funció de les condicions nivoclimàtiques i de la distribució del relleu. Perill d'allaus del dia 26 de febrer de 2023.

Per complementar el BPA, l'ICGC du a terme el Servei d'informació de gruix de neu i valoració climàtica diària [InfoGruixNEU](#), per a set punts del Pirineu situats per sobre dels 2.000 metres. El servei consisteix en representar diàriament, amb una gràfica, el gruix de neu a terra per a cadascun dels punts i mostrar si la

innivació és normal, excedentària o deficitària. Aquest servei s'inicia l'octubre i finalitza el 15 de juny.

Una temporada de perill baix

L'objectiu final de les tasques endegades pel servei de predicció d'allaus de l'ICGC, és informar i conscienciar la població que viu o que desenvolupa les seves activitats professionals o de lleure a la muntanya. Catalunya té 1.300 km² de terreny allavós i, tot i que cada any és molt diferent, es registren entre 250 i 300 allaus per temporada, segons [la Base de dades d'allaus](#).

Aquesta temporada, no obstant, només s'han registrat 171 allaus i cap de mida 4, que és aquella suficient per recórrer 50 metres en terreny pla. El sector amb més freqüència d'allaus ha estat l'Aran-Franja Nord de la Pallaresa, seguit de la Ribagorçana-Vall Fosca i el Ter-Freser.

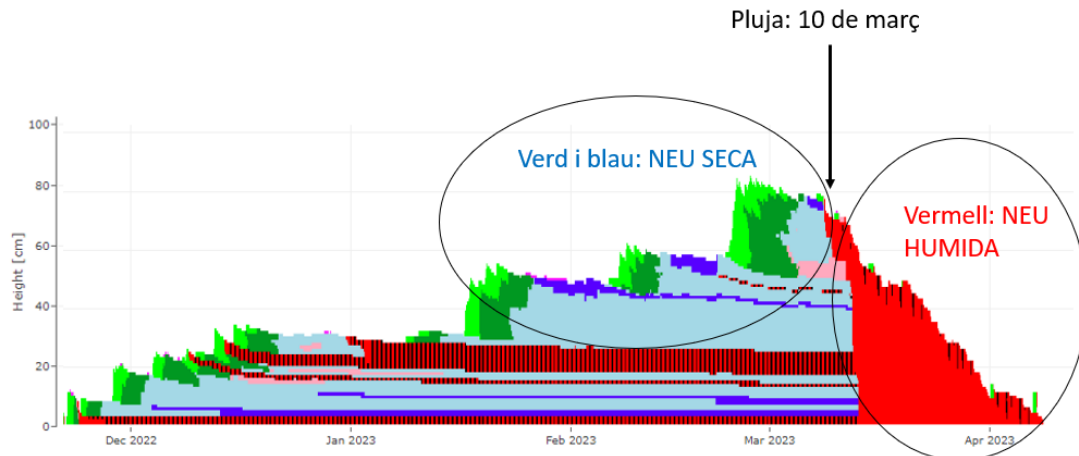
Durant la temporada, només han destacat dos episodis amb increment del perill d'allaus i de concentració d'accidents. El primer va ser a meitat de gener al Pirineu occidental, per un problema d'allaus de placa de vent, en què es va assolir el grau de perill marcat (3). El segon es va registrar a finals de febrer, amb l'accidentalitat concentrada al Pirineu oriental, per plaques de vent i neu granulada, també amb grau marcat de perill.

No obstant, en termes generals, el perill d'allaus a tot el Pirineu ha estat d'1,6 en una escala de l'1 al 5 i cap dia s'ha arribat al nivell de perill fort (4), una circumstància del tot excepcional. Així, des de la temporada 1994-95, quan la Generalitat va començar l'emissió dels BPA, la temporada 2022-23 ha estat la segona amb un grau de perill mig més baix.

Poca neu i fusió avançada

La baixa perillositat d'aquesta temporada es deu bàsicament a dos factors: un gruix de neu molt per sota de l'habitual i que, a més, s'ha començat a fondre al mes de març, un mes abans del que acostuma a succeir.

Aquesta tendència s'ha reflectit en l'estructura del mantell nival, que va patir un canvi sobtat de patró el mes de març. Així, entre novembre de 2022 i el 10 de març d'enguany la neu es va mantenir seca i freda. A partir d'aquesta data, va passar a ser neu humida a causa d'un període molt càlid i amb pluja intensa. Des de llavors, la corba de fusió de la neu no té aturador fins arribar a desaparèixer del terra a finals de març, inclús a 2.200 metres d'alçada en orientacions nord.

Simulació de l'evolució de l'estructura del mantell nival amb el model Snowpack (Certascan 2.400 m, temporada 2022-23).

La part positiva d'aquesta temporada de perill baix d'allaus és que no s'ha lamentat cap víctima mortal quan, de mitjana, a Catalunya moren entre 1-2 persones per allaus cada any. Cal dir que en més d'un 70% dels casos la pròpia persona involucrada és qui ha provocat l'allau. Per això l'ICGC també informa de [l'accidentalitat](#) per allaus i recomana seguir les indicacions de seguretat que es troben [al decàleg de bons hàbits](#).

Cal recordar que existeixen cinc problemes típics que poden produir perill d'allaus. Aquests són nevades recents; acumulació de neu transportada pel vent; capes de neu febles fruit de la transformació de capes de neu antigues; neu humida, i lliscaments basals de les capes de neu sobre el terra. Els problemes típics d'allaus complementen el grau de perill, que es prediu en base a l'escala europea de perill d'allaus, que va de molt fort (5) a feble (1). La mida de les allaus també està sotmesa a una escala europea de mides d'allaus que va d'1 (petita) a 5 (extremadament gran).

Sistema de predicció i vigilància per allaus

L'ICGC elabora ordinàriament diversos productes i col·labora en diversos protocols de seguretat relacionat amb les allaus. Així s'encarrega de la vigilància els set dies i les 24 hores durant la temporada hivernal per donar compliment al pla Allaucat, informa de la possibilitat de fusió de la neu dins del pla Inuncat i informa dels gruixos de neu a través del servei [InfoGruixNeu](#) en el marc del pla Neucat, tots de [Protecció Civil](#).

D'altra banda, l'Institut realitza les prediccions locals per a quatre estacions d'esquí gestionades per Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) i, quan és necessari, dona suport al desencadenament d'allaus de forma artificial.

Per dur a terme aquestes tasques, els tècnics de l'ICGC realitzen treball de camp i de laboratori, a més de disposar d'una xarxa d'observadors que permet cobrir tot el terreny.

Trobareu el vídeo resum nivològic i de la temporada d'allaus 2022-2023 elaborat per l'ICGC a [Resum nivològic i d'activitat d'allaus. Temporada 2022-2023 - YouTube](#).

7 de juny de 2023